

30.1.2015

COMUNICARE CĂTRE MEMBRI

Subiect: Petiția nr. 2099/2013, adresată de Ilona Vinkler, de cetățenie daneză, privind o pensie parțială în Danemarca

1. Rezumatul petiției

Petiționara s-a mutat în Danemarca în 1991, unde a lucrat până în 2005 când, suferind un handicap provocat de o boală reumatică, a fost forțată să se pensioneze. În acel moment avea doar 35 de ani. Abia când i s-a acordat pensia a aflat că, deoarece locuise în Polonia de la vârsta de 15 ani până la cea de 22 de ani, nu avea dreptul la toată suma, ci doar la o pensie minimă. Petiția face referire atât la Regulamentul (CEE) nr. 1408/1971 și la actul de modificare [Regulamentul (CE) nr. 592/2008], cât și la Regulamentul (CE) nr. 883/2004.

2. Admisibilitate

Declarată admisibilă la 8 august 2014. Comisia a fost invitată să furnizeze informații [articolul 216 alineatul (6) din Regulamentul de procedură].

3. Răspunsul Comisiei, primit la 30 ianuarie 2015

Observațiile Comisiei

Competențele Uniunii Europene în domeniul securității sociale sunt limitate. După cum a confirmat Curtea de Justiție în repetate rânduri¹, tratatele prevăd coordonarea, și nu

¹ A se vedea, de exemplu, cauza 41/84, Pinna/Caisse d'allocations familiales de la Savoie, Rec., 1986, p. 16, punctul 20; cauza C-340/94, de Jaeck /Staatssecretaris van Financiën, Rec., 1997, p. I-495, punctul 18; cauza C-221/95, Institut National d'Assurances Sociales pour Travailleurs Indépendants/Hervein, Rec., 1997, p. I-635, punctul 16.

armonizarea legislației statelor membre. În lipsa unei armonizări, legislația Uniunii nu impune limite competențelor statelor membre în ceea ce privește organizarea propriilor sisteme de asigurări sociale. Condițiile în care sunt acordate prestațiile de asigurări sociale, precum și valoarea prestațiilor și perioada pentru care sunt acordate sunt stabilite prin legislația națională a fiecărui stat membru, cu condiția ca aceasta să respecte principiile egalității de tratament și non-discriminării. În consecință, există diferențe de fond și de procedură între sistemele de securitate socială ale statelor membre și, prin urmare, între drepturile persoanelor care lucrează în diferite state membre, care nu sunt afectate de tratate.

În privința pensiilor și a prestațiilor pentru invaliditate, o practică curentă în legislația statelor membre prevede încheierea unei anumite perioade minime de asigurare, de activitate salariată, de activitate independentă sau de rezidență, înaintea dobândirii unui drept la prestații. Din acest motiv, un principiu de bază este acela că, dacă un cetățean a lucrat în mai mult de un stat membru, perioadele de timp se cumulează.¹ Aceasta înseamnă că, în scopul dobândirii unui drept la prestații, un stat membru trebuie ia în calcul perioadele de asigurare, de activitate salariată, de activitate independentă sau de rezidență realizate în alt stat membru, în măsura în care acest lucru este necesar (și anume în măsura în care suma totală a perioadelor realizate pe propriul său teritoriu este mai mică decât perioada minimă necesară pentru dobândirea dreptului).

Totuși, principiul cumulării perioadelor nu înseamnă că perioadele realizate într-un stat membru trebuie să fie luate în calcul în alt stat membru pentru stabilirea valorii prestației solicitantului (adică nu i se impune unui stat membru responsabilitatea de a plăti o valoare a prestației raportată la perioadele în care beneficiarul a fost supus legislației în materie de securitate socială dintr-un alt stat membru). În schimb, se presupune că o persoană care a fost supusă legislației în materie de securitate socială în mai mult de un stat membru ar putea primi prestații separate în fiecare dintre statele membre respective. Aceste prestații sunt calculate pe baza perioadei în care persoana a fost supusă legislației în materie de siguranță socială a fiecărui teritoriu implicat, însemnând că fiecare stat membru va acorda solicitantului o sumă proporțională în conformitate cu propria legislație.

În conformitate cu informațiile aflate la dispoziția Comisiei, în legislația daneză, dreptul la pensie este calculat pe baza numărului de ani de rezidență permanentă pe care persoana i-a acumulat în Danemarca între vârsta de 15 ani și vârsta de pensionare sau de debut de invaliditate (indiferent dacă persoana a fost sau nu angajată sau dacă a plătit sau nu taxe în această perioadă). Legislația daneză cu privire la prestațiile pentru invaliditate prevede că persoanele care au avut reședința pentru cel puțin patru cincimi din perioada dintre vârsta de 15 ani și începutul invalidității au dreptul la pensie completă pentru invaliditate, fixată prin legislația daneză. Persoanele care au avut reședința în Danemarca pentru o perioadă mai scurtă vor primi un procent din suma totală. Această fracțiune corespunde cu perioada efectivă de rezidență în Danemarca a persoanei în cauză între vârsta de cincisprezece ani și începutul invalidității, împărțită la patru cincimi din durata totală dintre vârsta de cincisprezece ani și începutul invalidității. În cazul petiționarei, aceasta înseamnă că ea

¹ Trebuie remarcat faptul că se aplică norme diferite pentru prestațiile de invaliditate pe baza așa-numitei „legislații de tip A”, care este legislația în temeiul căreia valoarea prestațiilor de invaliditate este independentă de durata perioadelor de asigurare sau de rezidență și care este inclusă explicit în anexa VI la Regulamentul (CE) nr. 883/2004 [a se vedea articolul 44 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 883/2004]. Întrucât anexa VI la Regulamentul (CE) nr. 883/2004 nu cuprinde nicio prevedere în ceea ce privește Danemarca, aceasta nu este pertinentă în cazul de față.

primește 32/40 din pensia completă de invaliditate, ceea ce reflectă faptul că ea a avut reședința în Polonia pentru șapte ani în perioada cuprinsă între vârsta de 15 ani și cea de 35 (vârsta la care a demarat dreptul ei la o pensie de invaliditate). Această prevedere este în conformitate cu principiile de bază ale UE privind coordonarea securității sociale în domeniul prestațiilor de invaliditate menționate mai sus, inclusiv principiul cumulării perioadelor ca bază a dreptului la prestații.

Fără informații suplimentare, este dificilă interpretarea motivelor pentru care i-a fost refuzată reclamantei o pensie de invaliditate proporțională din Polonia. Potrivit informațiilor aflate la dispoziția Comisiei, în legislația poloneză, pensia de invaliditate (*renta z tytułu niezdolności do pracy*) se plătește unei persoane care este considerată parțial sau total incapabilă de a presta o activitate remunerată, din cauza stării sale de sănătate. În plus, persoana respectivă trebuie să poată demonstra că a încheiat perioada obligatorie de asigurare pentru acoperire, având în vedere perioadele în care a contribuit (cinci ani în cazul unei persoane a cărei invaliditate a intervenit după vârsta de 30 de ani) și perioadele în care nu a contribuit, și că incapacitatea de muncă s-a produs în anumite perioade precis determinate în lege, de exemplu în perioada de asigurare, de încadrare în muncă, de obținere a unor prestații de șomaj, de obținere a unor alocații de asigurări sociale (de sănătate sau de asistență) sau nu mai târziu de 18 luni după încheierea acestor perioade. După cum s-a menționat anterior, conform principiului cumulării, în scopul dobândirii unui drept la prestații, statul membru competent trebuie ia în calcul perioadele de asigurare, de activitate salariată, de activitate independentă sau de rezidență realizate în alt stat membru, în măsura necesară respectării perioadei impuse pentru obținerea dreptului. De asemenea, se așteaptă ca, pe baza principiului asimilării faptelor, statul competent a cărui legislație conferă efecte legale producerii anumitor fapte sau evenimente să ia în considerare fapte sau evenimente asemănătoare petrecute în alt stat membru, ca și cum s-ar fi produs pe propriul său teritoriu. Prin urmare, în principiu, petiționara s-ar putea califica pentru o pensie de invaliditate poloneză, calculată pe o bază proporțională în raport cu perioada care o califică în Polonia. Totuși, este posibil ca, în fapt, petiționara să nu aibă nicio perioadă de contribuție la asigurări care să o califice în Polonia, caz în care nu este eligibilă. Petiționara ar putea beneficia de pe urma solicitării de informații mai detaliate de la autoritățile poloneze cu privire la motivele pentru care, în urma evaluării, s-a considerat că nu are dreptul la o pensie de invaliditate.

Petiționara ar putea avea dreptul, de asemenea, la o pensie suplimentară, acordată în temeiul articolului 27a din Legea daneză privind politica socială activă (*lov om aktiv socialpolitik*), dacă pensia sa este sub nivelul de „ajutor inițial” (*starthjaelp*) sau de „ajutor financiar” (*kontanthjaelp*). Dreptul la această pensie suplimentară este supus condiției ca solicitantul să fi avut reședința în Danemarca pentru o perioadă totală de șapte ani din ultimii opt ani și ca solicitantul să fi fost încadrat în muncă în mod legal în Danemarca pentru o perioadă care, în total, este echivalentă cu o activitate salariată cu normă întreagă de doi ani și șase luni pe parcursul ultimilor opt ani. Din informația oferită de petiționară nu se poate deduce însă dacă aceasta îndeplinește condițiile pentru o astfel de alocație suplimentară.

Petiționara reclamă, de asemenea, faptul că, în momentul în care pensia sa de invaliditate va fi convertită în pensie pentru limită de vârstă, conversia se va face tot în baza proporției care a fost utilizată de autoritățile daneze pentru calculul pensiei sale de invaliditate. În opinia sa, o astfel de metodă de calcul este incorectă, deoarece, la data la care va atinge vârsta legală de pensionare, ea va fi trăit 45 de ani în Danemarca, depășind cei 40 de ani necesari pentru o pensie completă. Petiționara întreabă de ce următorii ani de rezidență în Danemarca, în care a

beneficiat de pensia de invaliditate, nu sunt luați în considerare în calculul pensiei sale pentru limită de vârstă. După cum s-a menționat anterior, în absența unei armonizări, dreptul Uniunii nu limitează libertatea statelor membre de a stabili condițiile în care sunt acordate prestațiile de asigurări sociale, precum și valoarea acestor prestații și perioada pentru care sunt acordate, cu condiția respectării principiilor egalității de tratament și non-discriminării. Prin urmare, legislația daneză cu privire la conversia unei pensii de invaliditate în pensie pentru limită de vârstă este compatibilă cu dreptul Uniunii.

Petiționara nu detaliază motivele pentru care consideră că regimul din Danemarca ar încălca Directiva 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale, așadar nu este posibil să se răspundă preocupărilor sale în această privință.

Concluzie

Având în vedere principiile coordonării în domeniul pensiilor pentru limită de vârstă și al pensiilor de invaliditate prevăzute de dreptul european, solicitarea petiționarei de a primi o pensie de invaliditate completă nu poate fi susținută. De asemenea, în baza informațiilor oferite, Comisia nu poate identifica nicio încălcare a Directivei 79/7/CEE privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale